

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (tredje avdelningen)
den 27 februari 2003 *

I mål T-61/01,

Vendedurías de Armadores Reunidos SA, Huelva (Spanien), företrätt av advokaterna J.-R. García-Gallardo Gil-Fournier och D. Domínguez Pérez,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av S. Pardo Quintillán, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten J. Guerra Fernández,

svarande,

* Rättegångsspråk: spanska.

angående en talan om skadestånd för den skada som orsakats av det rättsstridiga
agerandet att tills vidare inte utbetala det stöd som beviljats det gemensamma
fiskeföretagsprojektet SM/ESP/18/93,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

sammansatt av ordföranden K. Lenaerts samt domarna J. Azizi och M. Jaeger,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören J. Palacio González,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter den muntliga förhandlingen
den 7 november 2002,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

- 1 Den 18 december 1986 antog rådet förordning (EEG) nr 4028/86 om gemenskapsåtgärder för att förbättra och anpassa fiskeri- och vattenbrukssektorernas struktur (EGT L 376, s. 7). I denna förordning, i dess successivt ändrade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 3944/90 av den 20 december 1990 (EGT L 380, s. 1), rådets förordning (EEG) nr 2794/92 av den 21 september 1992 (EGT L 282,

s. 3) samt rådets förordning (EEG) nr 3946/92 av den 19 december 1992 (EGT L 401, s. 1), föreskrivs i punkt VIa (artikel 21a—21d) att kommissionen kan bevilja olika typer av ekonomiskt stöd till gemensamma fiskeföretags projekt under förutsättning att projekten uppfyller de villkor som fastställs däri. Stödbeloppet varierar beroende på de berörda fartygens ålder och tonnage.

- 2 Ett "gemensamt företag" definieras i artikel 21a i förordning nr 4028/86 på följande sätt:

"Med gemensamt företag avses i detta avsnitt ett civilrättsligt bolag som bildats av en eller flera fartygsägare i gemenskapen och en eller flera parter i ett tredje land med vilket gemenskapen har ingått formella förbindelser, associerade genom ett avtal om gemensamt företag för att fiska efter och eventuellt utnyttja fiskeresurserna i farvattnen under det tredje landets överhöghet eller jurisdiktion, för att i första hand tillgodose gemenskapens marknad."

- 3 I artikel 21d.1 och 21d.2 i förordning nr 4028/86 fastställs närmare bestämmelser om ingivande av ansökan om ekonomiskt stöd och om förfarandet för beviljande därav. I artikel 2.3 anges för projekt som beviljats ekonomiskt stöd att mottagaren skall tillsända kommissionen och medlemsstaten regelbundna rapporter om det gemensamma företags verksamhet.

- 4 I artikel 44 i förordning nr 4028/86 föreskrivs följande:

"1. Under hela tiden för gemenskapens ingripande skall den myndighet eller det organ som av den aktuella medlemsstaten har utsetts härtill, på kommissionens

anmodan tillstålla denna alla handlingar av vilka det framgår att de ekonomiska och andra villkor som uppställs för varje enskilt projekt är uppfyllda. Kommissionen kan i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 47 besluta att stödet tills vidare inte skall utbetalas, att det skall nedsättas eller dras in,

— om projektet inte genomförs som planerat, eller

— om vissa av de föreskrivna villkoren inte är uppfyllda, eller

— ...

Beslut härom skall meddelas den aktuella medlemsstaten och mottagaren av stödet.

Kommissionen skall återkräva dessa belopp, om utbetalningen inte var eller inte längre är berättigad.

2. Kommissionen skall enligt förfarandet i artikel 47 anta tillämpningsbestämmelser till denna artikel.”

5 Artikel 47 i förordning nr 4028/86 har följande lydelse:

”1. Då det hänvisas till förfarandet i denna artikel, skall ordföranden lägga fram saken för Ständiga kommittén för fiskerinäringen, antingen på eget initiativ eller på anmodan från en medlemsstats representant.

2. Kommissionens representant skall framlägga ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig inom en tidsfrist som ordföranden får fastställa med hänsyn till hur angelägen frågan är...

3. Kommissionen skall vidta åtgärder som skall börja gälla omedelbart. Om dessa åtgärder inte överensstämmer med kommitténs ställningstagande skall kommissionen dock omedelbart underrätta rådet om detta. Kommissionen kan då i högst en månad efter denna underrättelse underlåta att vidta åtgärderna. Rådet kan med kvalificerad majoritet inom en frist om en månad besluta om andra åtgärder.”

6 Den 20 april 1988 antog kommissionen förordning (EEG) nr 1116/88 om genomförandebestämmelser för beslut om stöd till projekt som rör gemenskapsåtgärder för att förbättra och anpassa fiskeri- och vattenbrukssektorernas struktur och förvaltningen av kustområdena (EGT L 112, s. 1).

7 Artikel 7 i förordning nr 1116/88 har följande lydelse:

”Innan förfarandet i artikel 44.1 i förordning... nr 4028/86 för att tills vidare inte utbetala, nedsätta eller dra in stödet inleds

— skall kommissionen underrätta den medlemsstat på vars område projektet skall genomföras för att denna skall kunna ta ställning i frågan,

— skall kommissionen inhämta yttrande från den behöriga myndighet som skall tillställa den beslutsunderlaget,

— skall kommissionen anmoda stödmottagaren eller stödmottagarna att genom nämnda myndighet eller organ redogöra för orsakerna till att de föreskrivna villkoren inte är uppfyllda.”

8 Den 21 juni 1991 antog kommissionen förordning (EEG) nr 1956/91 om tillämpningsbestämmelser för förordning nr 4028/86 i fråga om åtgärder för att främja bildandet av gemensamma företag (EGT L 181, s. 1).

9 I artikel 5 i förordning nr 1956/91 anges följande: Utbetalning av gemenskapsstödet sker först då det gemensamma företaget har bildats i det berörda tredje landet och de överförda fartygen slutgiltigt har avförts från gemenskapsregistret och registrerats i en hamn i det tredje land där det gemensamma företaget har sitt säte. Om gemenskapsstödet helt eller delvis består av ett penningbidrag kan, under förutsättning att de nämnda villkoren är uppfyllda, en första betalning ske

som inte överstiger 80 procent av det totalt beviljade bidraget. Ansökan om utbetalning av återstoden av bidraget skall åtföljas av den första regelbundna rapporten om det gemensamma företagens verksamhet. Ansökan kan göras tidigast tolv månader efter utbetalningen av det första beloppet.

- 10 Enligt artikel 6 i förordning nr 1956/91 skall de regelbundna rapporter som avses i artikel 21d.3 i förordning nr 4028/86 inges till kommissionen var tolfte månad under tre år i rad. Rapporterna skall innehålla de uppgifter som anges i bilaga III till förordning nr 1956/91 och skall utformas på det sätt som föreskrivs i nämnda bilaga.
- 11 I del B i bilaga I till förordning nr 1956/91 finns en anmärkning med rubriken "Viktigt" med följande lydelse:

"Sökanden(a) erinras om att ett gemensamt företag, för att beviljas bidrag enligt förordning (EEG) nr 4028/86 i dess ändrade lydelse enligt förordning... nr 3944/90, skall uppfylla följande villkor:

- Företagets fartyg skall ha en längd mellan perpendiklarna som överstiger tolv meter, vara tekniskt lämpade för det planerade fisket, ha varit i drift i över fem år, föra en medlemsstats flagg och vara registrerade i en gemenskapshamn. Det gemensamma företaget skall dock slutgiltigt överföra fartygen till det tredje land som berörs.

- Företagets syfte skall vara att fiska efter och eventuellt utnyttja fiskeresurserna i farvattnen under det tredje landets överhöghet och/eller jurisdiktion.

- Företaget skall vara avsett att i första hand leverera till gemenskapens marknad.

- Företaget skall vara upprättat genom ett avtal om gemensamt företag.”

- 12 Efter antagandet av rådets förordning (EEG) nr 2080/93 av den 20 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter till förordning (EEG) nr 2052/88 vad avser det finansiella instrumentet för utveckling av fisket (EGT L 193, s. 1) och rådets förordning (EG) nr 3699/93 av den 21 december 1993 om kriterier och förfaranden för gemenskapens strukturstöd inom fiskeri- och vattenbrukssektorn och för beredning och avsättning av dess produkter (EGT L 346, s. 1) har förvaltningen och finansieringen av de gemensamma företagen integrerats i fonden för fiskets utveckling (FFU).
- 13 Såsom sammanfattas i Europeiska gemenskapernas revisionsrätts särskilda rapport nr 18/98 om gemenskapens åtgärder för att uppmuntra till bildande av gemensamma företag inom fiskerisektorn samt kommissionens svar (EGT C 393, 1998, s. 1, punkt 16) är de huvudsakliga följderna av att stödpolitiken beträffande gemensamma företag har integrerats i FFU följande:

”Medlemsstaterna [är]... nu ansvariga för valet av projekt som skall finansieras inom ramen för de totalanslag som fastställs i deras motsvarande operativa

program. Medlemsstaterna är även ansvariga för förvaltningen och kontrollen av programmen, inklusive betalningarna till stödmottagarna och uppföljningen av godkända projekt. Kommissionens roll efter det att de operativa programmen godkänts har begränsats till deltagande i övervakningskommittéerna och till utbetalning av förskott till medlemsstaterna med utgångspunkt i godkända finansieringsplaner och förklaringar från medlemsstaterna.”

- 14 Förordning nr 2080/93 upphävdes med verkan från den 1 januari 1994 genom förordningarna nr 4028/86 och nr 1116/88. Enligt artikel 9.1 andra stycket första strecksatsen i förordning nr 2080/93 skall dock förordning nr 4028/86 och dess tillämpningsbestämmelser fortsätta att tillämpas på de ansökningar om stöd som har lämnats in före den 1 januari 1994.
- 15 Den 22 december 1994 antog kommissionen, med stöd av förordning nr 3699/93, beslut 94/930/EG om godkännande av gemenskapsprogrammet för strukturstöd i Spanien inom fiskeri- och vattenbrukssektorn och för beredning och avsättning av dess produkter (mål 5a utanför mål 1-regioner — perioden 1994—1999)(EGT L 364, s. 54). Det framgår av artikel 5 i detta beslut att de verksamheter som godkänts år 1994 med stöd av förordning nr 4028/86 finansieras av FFU.

Bakgrund till tvisten

- 16 Den 13 augusti 1993 ansökte bolaget Vendedurías de Armadores Reunidos SA (nedan kallat sökanden) genom de spanska myndigheterna om ekonomiskt gemenskapsstöd hos kommissionen. Ansökan gjordes med stöd av förordning

nr 4028/86 och avsåg ett projekt att bilda ett spansk-mauretanskt fiskeföretag. För detta projekt skulle fartygen Ydalsan och Yolanda de la Cinta överföras för fiske till det gemensamma företaget Leminepeche, som bildats av sökanden och en mauretansk delägare, Mohamed Lemine Ould Cheigue.

- 17 Genom beslut av den 7 september 1994 (nedan kallat beslutet om beviljande) beviljade kommissionen det i föregående punkt nämnda projektet (projekt SM/ESP/18/93, nedan kallat projektet) gemenskapsstöd till ett belopp av högst 1 698 440 ecu. I beslutet föreskrevs att Konungariket Spanien skulle komplettera gemenskapsstödet med ett stöd på 339 688 ecu.

- 18 I oktober 1996 hade sökanden mottagit 80 procent av det stöd som tillerkänts projektet.

- 19 Den 8 januari 1997 hölls en extra bolagsstämma i Leminepeche varvid det, på grund av företagets handelssvårigheter och ekonomiska svårigheter, beslöts att fartygen Leminepeche 6 och Leminepeche 7 (tidigare Ydalsan och Yolanda de la Cinta) skulle överföras till Republiken Kamerun och säljas till bolaget Peix Camerún SA.

- 20 I en skrivelse av den 22 september 1997, ställd till de spanska myndigheterna, redogjorde sökanden för förändringarna i projektet och begärde att de nämnda myndigheterna skulle informera kommissionen därom för att denna skulle godkänna ändringen av de två berörda fartygens användning.

- 21 Den 16 februari 1998 sände de spanska myndigheterna den skrivelse som nämns i föregående punkt till kommissionen.
- 22 Den 11 september 1998 tillsände sökanden de spanska myndigheterna en ansökan om att återstoden av stödet skulle utbetalas. Ansökan åtföljdes av en verksamhetsrapport som omfattade perioden den 4 augusti 1997—den 24 augusti 1998.
- 23 Den 2 december 1998 vidtog kommissionen en kontroll av projektet i Huelva, som är sökandens säte. Denna kontroll visade att det gemensamma företags fartyg hade fiskelicenser som utfärdats av myndigheterna i Elfenbenskusten för perioden
den 20 maj 1998—den 19 maj 1999.
- 24 Den 13 januari 1999 tillsände sökanden kommissionen, genom de spanska myndigheterna, en rad kompletterande uppgifter som särskilt gällde bolaget Peix Camerún SA.

Det administrativa förfarandet

- 25 I en skrivelse sänd till sökanden den 4 juni 1999 och ånyo tillsänd denna den 28 juli 1999 lät herr Cavaco, generaldirektör för kommissionens generaldirektorat Fiske (GD XIV), meddela att återstoden av det stöd som tillkom projektet, finansierat av FFU, enligt hans uppgifter hade utbetalats den 15 oktober 1998 efter det att den första verksamhetsrapporten, avseende perioden den 4 augusti 1997—den 24 augusti 1998, hade företetts. Efter att ha erinrat om lydelsen av beslutet om beviljande och innehållet i sökandens skrivelse av den

22 september 1997 angav han att den kontroll som utfördes på plats den 2 december 1998 hade visat att det var berättigat att överföra de fartyg som berördes av projektet från Mauretanien till Kamerun. Han angav dock att det vid denna kontroll också hade framkommit att de nämnda fartygen, med stöd av en fiskelicens som hade utfärdats för perioden den 20 maj 1998—den 19 maj 1999, bedrev verksamhet i Elfenbenskustens vatten. Enligt kommissionen utgjorde detta ett åsidosättande av förordningarna nr 4028/86 och nr 1956/91, eftersom det i dessa förordningar föreskrivs att syftet med det gemensamma företagens verksamhet skall vara att utnyttja fiskeresurserna i det tredje land som anges i beslutet att bevilja stöd. Herr Cavaco meddelade att kommissionen, i enlighet med artikel 44.1 i förordning nr 4028/86, därför hade beslutat att nedsätta det stöd som ursprungligen hade beviljats för projektet, varvid hänsyn hade tagits till den verksamhet som de ovannämnda fartygen faktiskt hade bedrivit på mauretanskt och kamerunskt vatten. Han begärde därför att sökanden skulle tillhandahålla honom uppgifter om denna period och underrättade sökanden om att om han inte erhöll dessa uppgifter inom trettio dagar skulle han se sig tvungen att uppdra åt sina tjänstemän att fortsätta nedsättningsförfarandet med den utgångspunkten att fartygen aldrig fiskat i Mauretanien eller i Kamerun.

26 En kopia av skrivelsen av den 4 juni 1999 tillsändes samma dag herr Almécija Cantón, generalsekreterare som ansvarade för fiskestrukturer och fiskemarknader vid generalsekretariatet för havsfiske vid spanska jordbruks-, fiske-, och livsmedelsministeriet.

27 I en skrivelse av den 3 juni 1999, tillsänd kommissionen genom ett telefaxmeddelande den 7 juni, gjorde de spanska myndigheterna gällande att de handlingar som tillsänts kommissionen efter kontrollen i december 1998 med tillräcklig tydlighet visade att projektet hade genomförts som föreskrivet. Myndigheterna framhöll att det var mycket angeläget att återstoden av stödet utbetalades. De begärde att kommissionen i förekommande fall skulle ange de skäl som utgjorde hinder för en sådan utbetalning för att myndigheterna skulle kunna informera de berörda och klargöra eventuella kvarstående tveksamheter.

- 28 Genom ett telefaxmeddelande av den 26 augusti 1999 begärde sökandens ombud att kommissionen skulle medge en förlängning till den 10 september 1999 av tidsfristen för att inkomma med yttrande över skrivelsen av den 4 juni 1999.
- 29 Genom en skrivelse från sina ombud av den 5 oktober 1999 tillsände sökanden kommissionen sina synpunkter på skrivelsen av den 4 juni 1999. Sökanden gjorde i huvudsak gällande att de fiskelicenser som utfärdats av myndigheterna i Elfenbenskusten aldrig hade utnyttjats. Sökanden begärde vidare ett möte med kommissionen för att kunna ge denna de närmare uppgifter som behövdes för att lösa tvistefrågorna i ärendet. Detta möte hölls den 22 oktober 1999.
- 30 Den 21 december 1999 sände sökandens ombud kopior på fiskeloggböcker avseende perioden maj 1998—april 1999 till kommissionen. Av dessa loggböcker framgick att det gemensamma företagens fartyg under denna period hade bedrivit verksamhet i Kameruns fiskezon och inte i Elfenbenskustens fiskezon.
- 31 Genom beslut av den 15 juni 2000 ändrade kommissionen beslutet om beviljande genom att i projektets titel ersätta ”spansk-mauretanskt gemensamt företag” med ”spansk-kamerunskt gemensamt företag”. Vidare ersattes namnet på delägaren från tredje land, Mohamed Lemine Ould Cheigue, med bolaget Peix Camerún SA.
- 32 Genom skrivelse av den 17 juli 2000 meddelade herr Bruyninckx, enhetschef vid GD Fiske, herr Angel Barrios vid det spanska generalsekretariatet för havsfiske att kommissionens tjänstemän, mot bakgrund av deras kontroll och av granskningen av de handlingar som sökanden tillhandahållit, ansåg att utbetalningen av återstoden av stödet kunde göras. Herr Bruyninckx underrättade honom även rörande det beslut som kommissionen antagit den 15 juni 2000.

- 33 En kopia av den i föregående punkt nämnda skrivelsen sändes även till sökanden och till sökandens ombud.
- 34 Den 25 september 2000 utbetalade det spanska riksförsäkringsverket återstoden av stödet till sökanden.

Förfarande

- 35 Sökanden har, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 15 mars 2001, väckt förevarande talan.
- 36 Efter det att referenten hade avgett sin rapport beslutade förstainstansrätten (tredje avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet. Som en åtgärd för processledning anmodade förstainstansrätten parterna att inkomma med vissa handlingar och att besvara vissa frågor. Parterna efterkom denna begäran inom föreskriven tidsfrist.
- 37 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens muntliga frågor vid förhandlingen den 7 november 2002.

Parternas yrkanden

38 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

- fastställa att talan kan upptas till sakprövning,

- med stöd av sin fulla prövningsrätt och på grundval av de beräkningsformler som föreslås i ansökan förplikta kommissionen att till sökanden betala skadestånd för den skada som är en följd av den försenade utbetalningen av återstoden av stödet, och

- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

39 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

- förklara att det är uppenbart att talan skall ogillas, och

- förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning i sak

- 40 Förstainstansrätten erinrar om att det enligt fast rättspraxis krävs, för att gemenskapen skall kunna ådra sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar, att sökanden visar att flera kumulativa villkor är uppfyllda, nämligen att det beteende som den berörda institutionen klandras för är rättsstridigt, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsakssamband mellan detta beteende och den åberopade skadan (se bland annat domstolens dom av den 29 september 1982 i mål 26/81, *Oleifici Mediterranei mot EEG*, REG 1982, s. 3057, punkt 16, och förstainstansrättens dom av den 11 juli 1996 i mål T-175/94, *International Procurement Services mot kommissionen*, REG 1996, s. II-729, punkt 44, och av den 29 januari 1998 i mål T-113/96, *Dubois et Fils mot rådet och kommissionen*, REG 1998, s. II-125, punkt 54).
- 41 Sökanden har gjort gällande att dessa villkor är uppfyllda i förevarande fall.
- 42 Förstainstansrätten prövar först sökandens påstående att kommissionens beteende är rättsstridigt.
- 43 Efter att ha erinrat om bestämmelserna i artiklarna 44 och 47 i förordning nr 4028/86 och artikel 7 i förordning nr 1116/88 och framhållit vikten, enligt rättspraxis (domstolens dom av den 5 oktober 1999 i mål C-10/98 P, *Le Canne mot kommissionen*, REG 1999, s. I-6831, punkt 25), av att dessa bestämmelser följs, har sökanden hävdat att kommissionen i förevarande fall har åsidosatt dem på två sätt.

- 44 Sökanden har för det första angett att den gjorde sin ansökan om utbetalning av återstoden av stödet den 11 september 1998 och att denna ansökan kompletterades med de ytterligare uppgifter som kommissionen begärde efter sin kontroll på plats i december 1998. Därefter hörde kommissionen inte av sig förrän den 4 juni 1999 då den tillsände sökanden en skrivelse i vilken angavs att kommissionen avsåg att fullfölja det pågående nedsättningsförfarandet. Kommissionen informerade emellertid inte de spanska myndigheterna och sökanden i förväg om sin avsikt att inleda ett förfarande att tills vidare inte utbetala eller nedsätta stödet, vilket innebär ett åsidosättande av artikel 7 i förordning nr 1116/88.
- 45 Sökanden har för det andra gjort gällande att de skrivelser genom vilka kommissionen meddelade att förfarandet att nedsätta stödet skulle fortsätta skall betraktas som ett underförstått beslut om att tills vidare inte utbetala stödet, i den mening som avses i artikel 44.1 i förordning nr 4028/86. Ett beslut att tills vidare inte utbetala stöd borde dock, anser sökanden, ha fattats i enlighet med artiklarna 44 och 47 i förordning nr 4028/86 och artikel 7 i förordning nr 1116/88 (domstolens dom av den 25 maj 2000 i mål C-359/98 P, Ca'Pasta mot kommissionen, REG 2000, s. I-3977, punkterna 26—35).
- 46 Sökanden har inte förnekat att kommissionen är skyldig att skjuta upp utbetalningen av stödet och nedsätta detta om det råder tveksamhet i fråga om huruvida syftena med projektet har följts. Sökanden har inte heller ifrågasatt det faktum att de kontroller som krävs på grund av att det uppstått misstanke om oegentligheter kan medföra att utbetalningen av återstoden av stödet försenas. Sökanden har dock hävdats följande: Om kommissionen, efter sina kontroller i september—december 1998, avsåg att ta sig tid att detaljgranska de kompletterande uppgifter om den verksamhet som det gemensamma företagets fartyg bedrivit, uppgifter som tillsänts denna i december 1998 och i januari 1999, borde den av hänsyn till såväl gemenskapens som det stödmottagande företagets intressen ha tagit ett beslut att tills vidare inte utbetala stödet. Den borde därvid ha följt de förfaranderegler och formföreskrifter som föreskrivits härför och inte direkt ha inlett ett nedsättningsförfarande.

- 47 Sökanden har hävdat att det var rättsstridigt av kommissionen att vägra utbetala stödet under tiden december 1998, då ett beslut att tills vidare inte utbetala stödet borde ha tagits, till den 25 september 2000, vid vilket datum återstoden av stödet utbetalades.
- 48 Förstainstansrätten framhåller inledningsvis att de påståenden som sökanden framfört under det skriftliga förfarandet gäller två särskilda anmärkningar, nämligen dels att kommissionen har inlett förfarandet att nedsätta stödet med åsidosättande av artikel 7 i förordning nr 1116/88, dels att kommissionen har beslutat att tills vidare inte utbetala återstoden av stödet utan att iaktta det förfarande som föreskrivs i artiklarna 44 och 47 i förordning nr 4028/86 och i artikel 7 i förordning nr 1116/88.
- 49 Vid förhandlingen framförde sökanden kritik mot kommissionens långsamma handläggning under det administrativa förfarandet och mot att kommissionen allmänt sett har hanterat ärendet illa. Sökanden har också kritiserat kommissionen för att ha missbedömt de förhållningsregler som gäller fråga om betalningsfrister. Dessa påståenden utgör emellertid en ny grund i förhållande till de argument som framfördes i ansökan och skall avvisas i enlighet med artikel 48.2 i förstainstansrättens rättegångsregler.
- 50 Sedan detta klargjorts övergår förstainstansrätten till att pröva huruvida de två anmärkningar som sökanden framfört i sina inlagor till stöd för sitt påstående att kommissionens beteende i förevarande fall är rättsstridigt, är välgrundade.
- 51 Den första anmärkningen avser att kommissionen, genom skrivelsen av den 4 juni 1999, meddelade sökanden och de spanska myndigheterna att ett nedsättningsförfarande pågick utan att i förväg ha informerat dem om att den

avsåg att inleda ett sådant förfarande eller ett förfarande för att tills vidare inte utbetala stödet. Genom att agera på det sättet har kommissionen åsidosatt artikel 7 i förordning nr 1116/88.

- 52 Förstainstansrätten erinrar härvid om följande. Enligt artikel 7 i förordning nr 1116/88 skall kommissionen, innan förfarandet ”i artikel 44.1 i förordning... nr 4028/86 för att... nedsätta... stödet inleds,... underrätta den medlemsstat på vars område projektet skall genomföras för att denna skall kunna ta ställning i frågan,” ”inhämta yttrande från den behöriga myndighet som skall tillställa den beslutsunderlaget” och ”anmoda mottagaren eller mottagarna att genom nämnda myndighet eller organ redogöra för orsakerna till att de föreskrivna villkoren inte är uppfyllda” (se punkt 7 ovan). I artikel 44.1 i förordning nr 4028/86 hänvisas till ”det förfarande som föreskrivs i artikel 47” (se punkt 4 ovan). Av artikel 47.1 i samma förordning följer att ”[d]å det hänvisas till förfarandet i denna artikel, skall ordföranden lägga fram saken för Ständiga kommittén för fiskerinäringen, antingen på eget initiativ eller på anmodan från en medlemsstats representant” (se punkt 5 ovan). I artikel 47.2 föreskrivs att ”[k]ommissionens representant skall framlägga ett förslag till åtgärder” över vilka ”[k]ommittén skall yttra sig inom en tidsfrist som ordföranden får fastställa med hänsyn till hur angelägen frågan är” (se punkt 5 ovan).
- 53 Av de uppgifter som återgetts i föregående punkt framgår att det förfarande som avses i artikel 7 i förordning nr 1116/88 är det som inleds med att ordföranden lägger fram saken för Ständiga kommittén för fiskerinäringen för att den skall yttra sig över det av kommissionen avsedda åtgärdsförslaget. Det krävs således att kommissionen fullgör de skyldigheter som föreskrivs i denna artikel innan saken eventuellt läggs fram för nämnda kommitté.
- 54 Av sökandens inlagor framgår att dess kritik gäller följande förhållanden. I förevarande fall har kommissionen, tvärtemot vad som krävs enligt första och tredje strecksatserna i artikel 7 i förordning nr 1116/88 inte meddelat den berörda medlemsstaten, i förevarande fall Konungariket Spanien, sin föresats att

inleda nedsättningsförfarandet och inte anmodat sökanden att, innan nämnda förfarande inleddes, genom de spanska myndigheterna redogöra för orsakerna till att de föreskrivna villkoren inte var uppfyllda. Sökanden har däremot inte bestritt att kommissionen i förevarande fall har iakttagit den skyldighet som föreskrivs i artikel 7 andra strecksatsen i förordning nr 1116/88 genom att i rätt tid inhämta yttrande från den behöriga myndighet som skall tillställa den beslutsunderlaget.

55 Förstainstansrätten skall pröva huruvida sökandens kritik mot kommissionens påstådda underlåtenhet att iaktta de skyldigheter som föreskrivs i första och tredje strecksatserna i artikel 7 i förordning nr 1116/88 är välgrundad.

56 Efter en genomgång av skrivelsen av den 4 juni 1999 (se punkt 25 ovan) konstaterar förstainstansrätten följande. På grund av de uppgifter som framkom vid kommissionens kontroll på plats den 2 december 1998, vilka tydde på att det gemensamma företagens fartyg, i strid med tillämpliga bestämmelser, fiskade i Elfenbenskustens vatten, meddelade kommissionen sökanden att den, i enlighet med artikel 44.1 i förordning nr 4028/86, hade beslutat att nedsätta det stöd som ursprungligen beviljats för projektet. Kommissionen anmodade sökanden att, för beräkningen av den avsedda nedsättningen, inom trettio dagar tillsända denna uppgifter om den period då de ovannämnda fartygen faktiskt hade bedrivit verksamhet i Mauretaniens och Kameruns fiskezoner, varvid kommissionen annars skulle se sig tvingad att fullfölja nedsättningsförfarandet. En kopia av denna skrivelse tillsändes samma dag herr Almécija Cantón, hög tjänsteman vid spanska jordbruks-, fiske-, och livsmedelsministeriet med ansvar för fiskestruktur och fiskemarknaden. Sökanden har inte bestritt att denne i förevarande fall var en representant för ”den medlemsstat på vars område projektet skall genomföras”, i den mening som avses i artikel 7 första strecksatsen i förordning nr 1116/88.

57 Efter att ha hemställt om en ytterligare tidsfrist tillsände sökanden, genom en skrivelse från sina ombud av den 5 oktober 1999, kommissionen sina synpunkter på skrivelsen av den 4 juni 1999. I sitt yttrande anförde sökanden i huvudsak att de fiskelicenser som hade utfärdats av myndigheterna i Elfenbenskusten aldrig

hade utnyttjats (se punkt 29 ovan). På sökandens begäran hölls dessutom den 22 oktober 1999 ett möte med sökanden och kommissionen (se punkt 29 ovan). Efter detta möte tillsände sökanden, genom sina ombud, den 21 december 1999 kommissionen handlingar rörande den verksamhet som det gemensamma företagens fartyg bedrivit. Handlingarna visade att dessa aldrig hade fiskat i Elfenbenskustens vatten (se punkt 30 ovan).

58 Med hänsyn till de uppgifter som nämnts i de två föregående punkterna framhåller förstainstansrätten följande. Även om kommissionen, såsom sökanden påpekat i sina inlagor, i skrivelsen av den 4 juni 1999 hänvisade till "det pågående nedsättningsförfarandet" har sökanden emellertid inte bestritt att ett förslag med de åtgärder som kommissionen avsåg att vidta inte hade lagts fram för Ständiga kommittén för fiskerinäringen när skrivelsen av den 4 juni 1999 sändes till herr Almécija Cantón och till sökanden. Sökanden har inte heller bestritt att sökandens synpunkter på denna skrivelse tillsänts kommissionen, att ett möte hölls den 22 oktober 1999 med sökanden och kommissionen eller att kompletterande uppgifter tillsändes kommissionen den 21 december 1999 om den verksamhet som det gemensamma företagens fartyg bedrev.

59 Förstainstansrätten konstaterar således att de spanska myndigheterna i rätt tid informerats om kommissionens avsikt att sätta ned stödet i enlighet med artikel 44.1 i förordning nr 4028/86. Sökanden har också i rätt tid kunnat ge förklaringar till de uppgifter som nämdes i skrivelsen av den 4 juni 1999 och som hade föranlett kommissionen att tro att den verksamhet som det gemensamma företagens fartyg bedrev inte överensstämde med tillämpliga bestämmelser. Detta bekräftas dessutom av det förhållandet att saken i förevarande fall inte har lagts fram för Ständiga kommittén för fiskerinäringen och att stödet inte har satts ned. Kommissionen ansåg nämligen, vilket framgår av dess skrivelse av den 17 juli 2000 till de spanska myndigheterna, sökanden och sökandens ombud, att återstoden av stödet, med hänsyn särskilt till "de handlingar som översänts av mottagaren", skulle betalas ut.

60 Efter ovanstående analys (punkterna 52—59) finner förstainstansrätten att sökandens anmärkning — att kommissionen har åsidosatt artikel 7 i

förordning nr 1116/88 eftersom den inte, innan den sände skrivelsen av den 4 juni 1999, meddelade de spanska myndigheterna och sökanden sin avsikt att inleda ett förfarande att sätta ned stödet — inte kan godtas.

- 61 Frågan huruvida kommissionen har åsidosatt artikel 7 i förordning nr 1116/88 på grund av att skrivelsen av den 4 juni 1999 inte föregicks av information om att ett förfarande för att tills vidare inte utbetala stödet hade inletts skall prövas tillsammans med det argument som sökanden anfört avseende den andra anmärkningen som åberopats till stöd för sökandens påstående att kommissionens beteende var rättsstridigt. Enligt detta argument har kommissionen i förevarande fall skjutit upp utbetalningen av stödet utan att iaktta det angivna förfarandet.
- 62 Vad gäller denna andra anmärkning har sökanden hävdat att kommissionen, genom de olika skrivelser där den angett att förfarandet att tills vidare inte utbetala stödet fortsätter, har tagit ett underförstått beslut att tills vidare inte utbetala stödet. Ett beslut som består i att ett stöd som ursprungligen har beviljats tills vidare inte skall utbetalas kan dock antas endast med iakttagande av artiklarna 44 och 47 i förordning nr 4028/86 och artikel 7 i förordning nr 1116/88, vilket kommissionen inte gjort i förevarande fall.
- 63 Förstainstansrätten finner att det i detta hänseende är viktigt att framhålla att projektet, som godkändes år 1994, finansierades av FFU i enlighet med artikel 5 i kommissionens beslut av den 22 december 1994 (se punkt 15 ovan), trots att stödet hade beviljats på grundval av förordning nr 4028/86. Detta bekräftas av att det i kommissionens skrivelse av den 4 juni 1999 (se punkt 25 ovan) angavs att projektet var ”finansierat av FFU”.
- 64 Såsom har redovisats i punkt 13 ovan innebär det förhållandet att förvaltningen och finansieringen av projekt har integrerats i FFU att ansvaret för utbetalningen av stödet åvilade de spanska myndigheterna inom ramen för det totala anslag

som tilldelats den berörda medlemsstaten i enlighet med gemenskapsprogrammet för stödåtgärder inom fiskesektorn. I den handling, som ingivits i målet av sökanden, som visar att återstoden av stödet av den 25 september 2000 betalats ut, anges dessutom det spanska riksförsäkringsverket som uppdragsgivare.

65 De omständigheter som redovisats i de två föregående punkterna innebär således att förevarande fall skiljer sig från det som var uppe till prövning i förstainstansrättens dom av den 17 oktober 2002 i mål T-180/00, Astipisca mot kommissionen (REG 2002, s. II-3985), som sökanden hänvisade till vid förhandlingen. I det målet förvaltades stödet, som hade beviljats år 1993 och således inte omfattades av FFU, direkt av kommissionen i det att det var kommissionen som ansvarade för att det betalades till det mottagande företaget (se, för ett liknande resonemang, punkt 9 i revisionsrättens rapport som nämns i punkt 13 ovan).

66 För att rätten skall kunna fastställa att kommissionens beslut att tills vidare inte utbetala stödet är rättsstridigt krävs det under de omständigheter som är för handen i förevarande mål och som har angetts i punkterna 63 och 64 ovan, att sökanden visar att kommissionen antingen har beslutat att tills vidare inte utbetala FFU-stödet till projektet, eller har anmodat de spanska myndigheterna att tills vidare inte utbetala återstoden av det stöd som beviljats detta projekt. Därefter skall förstainstansrätten, i förekommande fall, undersöka om den uppskjutna betalningen eller anmodan att tills vidare inte betala har skett med åsidosättande av de förfaranderegler som gäller.

67 Sökanden har i sina inlagor hävdats att ”de skrivelser genom vilka kommissionen meddelade att förfarandet att nedsätta stödet skulle fortsätta skall betraktas som ett underförstått beslut att tills vidare inte utbetala stödet”.

68 Förstainstansrätten konstaterar emellertid att det bland de handlingar som bifogats sökandens inlagor endast är i skrivelsen av den 4 juni 1999 som det hänvisas till nedsättningsförfarandet. I denna skrivelse återfinns dock även följande uppgifter:

”Återstoden av stödet till projektet, som finansieras av FFU, har enligt våra uppgifter utbetalats den 15 oktober 1998 efter det att den första verksamhetsrapporten, avseende perioden 4.8.97—24.8.98, hade företetts.”

69 Såsom kommissionen framhållit i sitt svaromål framgår det av det utdrag ur skrivelsen av den 4 juni 1999 som återgivits i föregående punkt att kommissionen vid denna tid trodde att återstoden av stödet hade betalats. Detta utdrag utesluter följaktligen uppfattningen att kommissionen tidigare hade beslutat att tills vidare inte utbetala stödet. Det är, genom detta utdrag, vidare uteslutet att skrivelsen av den 4 juni 1999 skulle kunna tolkas som ett underförstått beslut att tills vidare inte utbetala detta stöd. Tvärtemot vad sökanden hävdar vid förhandlingen skiljer sig den ovannämnda skrivelsen därigenom från den skrivelse, daterad samma dag, som kommissionen tillsände sökandeföretaget i målet *Astipesca* mot kommissionen, vilken dom nämns i punkt 65 ovan. Förstainstansrätten tolkade den skrivelsen som ett beslut att tills vidare inte utbetala stödet. Skälet till detta var att det av skrivelsen framgick att kommissionen, som var direkt ansvarig för utbetalningen av stödet, hade tillkännagett sin avsikt att sätta ned det ursprungliga stödet och beslutat att frysa utbetalningen av återstoden av stödet i avvaktan på att sökanden skulle godkänna det förslag till nedsättning av stödet som fanns i skrivelsen.

70 Som en åtgärd för processledning har förstainstansrätten begärt att kommissionen skall ge in en kopia av all korrespondens som utväxlats mellan sökanden, de spanska myndigheterna och kommissionen själv efter den 4 juni 1999, detta för att kunna kontrollera om sökandens påstående, att det bland de administrativa handlingarna fanns sådana skrivelser som avses i det avsnitt av skrivelserna som återgivits i punkt 67 ovan, var motiverat.

- 71 Tillfrågad härom vid förhandlingen har sökanden medgett att det bland de handlingar som kommissionen ingivit inom ramen för denna processledningsåtgärd inte finns någon skrivelse från kommissionen som innehåller ett beslut att tills vidare inte utbetala FFU-stödet beträffande projektet eller en anmodan därom till de spanska myndigheterna.
- 72 Sökanden har ändock gjort gällande att skrivelsen av den 17 juli 2000, som kommissionen tillsänt de spanska myndigheterna, visar att det finns ett tidigare beslut från kommissionens sida att tills vidare inte utbetala stödet. I den skrivelsen angav kommissionen att den, mot bakgrund av sin kontroll och av granskningen av de handlingar som sökanden tillhandahållit, ansåg att utbetalningen av återstoden av stödet kunde göras.
- 73 Förstainstansrätten påpekar i detta hänseende att skrivelsen av den 17 juli 2000, enligt de handlingar som kommissionen givit in inom ramen för den processledningsåtgärd som avses i punkt 70 ovan, utgör kommissionens svar på en skrivelse från de spanska myndigheterna av den 10 juli 2000. I denna skrivelse bad de kommissionen, mot bakgrund av beslutet av den 15 juni 2000 (se punkt 31 ovan), då kommissionen ändrade beslutet om beviljande utan att sätta ned stödet, att bekräfta om detta förhållande innebar att stödet kunde utbetalas i sin helhet, varvid de, i förekommande fall, skulle utbetala återstoden av stödet.
- 74 Mot denna bakgrund och med beaktande av det sammanhang som närmare redovisats i punkterna 63 och 64 ovan kan den upplysning som återgivits i punkt 72 ovan förklaras på följande sätt. Kommissionen hade genom skrivelsen av den 4 juni 1999 informerat de spanska myndigheterna om att den avsåg att sätta ned stödet. De spanska myndigheterna, på vilka det ankom att utbetala stödet, föredrog att tills vidare inte utbetala återstoden härav i avvaktan på

resultatet av kommissionens kontroller. Efter de spanska myndigheternas begäran om ett klargörande i deras skrivelse av den 10 juli 2000 lät kommissionen dem veta att den, efter genomförda kontroller, kunnat konstatera att projektet hade genomförts på ett korrekt sätt och att inget hindrade att återstoden av stödet betalades ut.

- 75 Den uppgift som nämns i punkt 72 ovan och som fanns i kommissionens skrivelse av den 17 juli 2000 kan följaktligen inte betraktas som ett bevis på att kommissionen tidigare hade beslutat att tills vidare inte utbetala stödet till projektet eller som en anmodan till de spanska myndigheterna att agera på det sättet.
- 76 Vid förhandlingen hänvisade sökanden även till den skrivelse av den 3 juni 1999 som de spanska myndigheterna tillsänt kommissionen (se punkt 27 ovan).
- 77 Sökandens hänvisning till den skrivelse som avses i föregående punkt måste emellertid förstås så att sökanden vill visa att de spanska myndigheterna var tvungna att erhålla ett godkännande i förväg från kommissionen för att kunna utbetala delar av det stöd som beviljats projektet och att man av det förhållandet att kommissionen inte besvarat denna skrivelse kan sluta sig till ett underförstått beslut att stödet tills vidare inte skulle utbetalas. Förstainstansrätten påpekar emellertid att det inte av någon lagbestämmelse eller av någon uppgift i målet framgår att gemenskapsmyndigheterna skall godkänna de nationella myndigheternas utbetalning av delar av ett FFU-stöd. Mot denna bakgrund skall den ovannämnda skrivelsen förstås som en åtgärd från de spanska myndigheterna att, vad gäller deras beslut om utbetalning av återstoden av stödet, få ett klargörande i fråga om kommissionens uppfattning om huruvida projektet, med hänsyn till de handlingar som översänts efter kontrollen på plats i december, hade genomförts korrekt. Den skall däremot inte förstås som en begäran om förhandsgodkännande för en sådan utbetalning. Att kommissionen inte uttryckligen har besvarat denna skrivelse kan följaktligen inte anses utgöra ett underförstått beslut att tills vidare inte utbetala stödet eller som en underförstådd anmodan härtill.

- 78 Efter den analys som redovisats i punkterna 63—77 ovan finner förstainstansrätten att sökanden inte har visat att kommissionen i förevarande fall har skjutit upp utbetalningen av stödet. Sökandens påstående att kommissionen antagit ett rättsstridigt beslut att tills vidare inte utbetala stödet saknar följaktligen stöd i sakomständigheterna. Påståendet saknar därför grund och skall underkännas.
- 79 Av ovanstående framgår att sökanden i detta mål inte har visat att kommissionens beteende varit rättsstridigt.
- 80 Eftersom villkoren för att gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar skall aktualiseras är kumulativa skall talan ogillas utan att sökandens argument om skada och orsakssamband behöver prövas.

Rättegångskostnader

- 81 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökanden har tappat målet skall kommissionens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

följande dom:

- 1) Talan ogillas.
- 2) Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna.

Lenaerts

Azizi

Jaeger

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 27 februari 2003.

H. Jung

Justitiesekreterare

K. Lenaerts

Ordförande